

Seðlabanki Íslands

Hagspá Íslands 2014/2015

Straumar og stefnur í efnahagsmálum

ÍMARK spáin 2014

Ráðstefna í Hörpu 9. janúar 2014

Þorvarður Tjörvi Ólafsson

Hagfræðingur hjá Seðlabanka Íslands

Skoðanir eru höfundar og þurfa ekki að endurspeglar afstöðu eða stefnu Seðlabanka Íslands.

Yfirlit erindisins

Batinn

- Eðli efnahagsbatans undanfarin misseri

Horfur

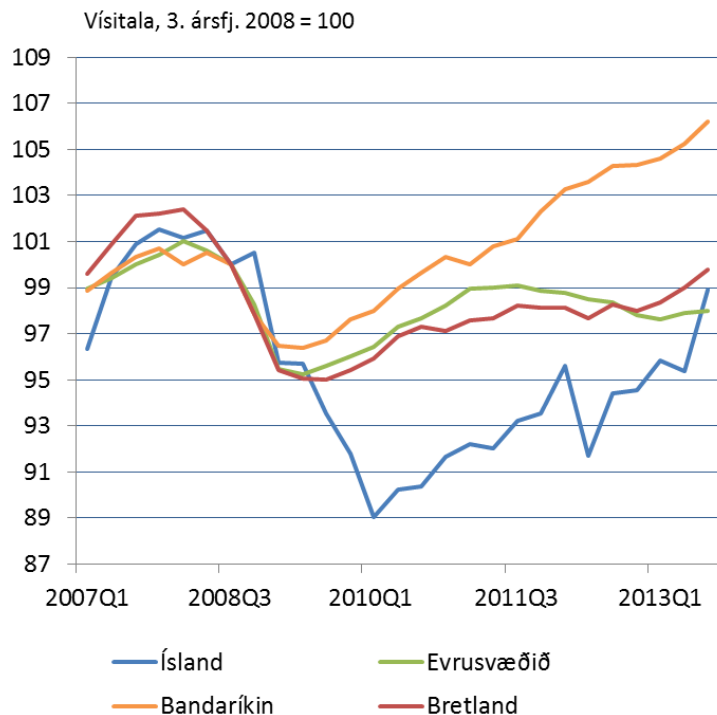
- Horfurnar framundan

Efnahagsbatinn frá 2010

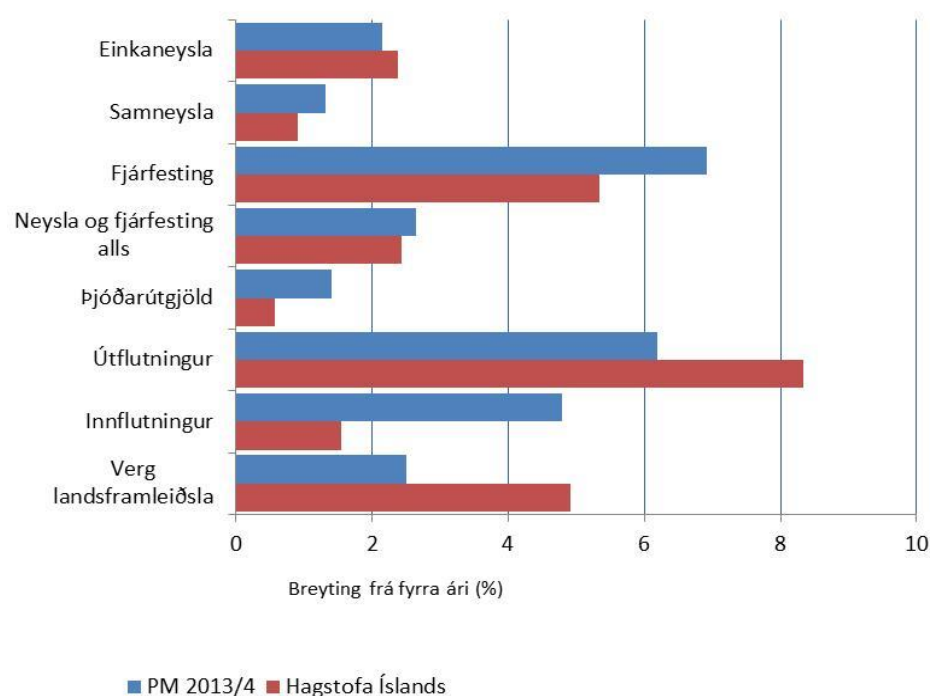

- Samdrátturinn í kjölfar fjármálakreppunnar var meiri hér en víðast hvar annars staðar
- Hægfare og rýsjótt bataskeið hófst í ársbyrjun 2010 og landsframleiðslan er nú áþekk því sem hún var um það leyti sem bankakerfið hrundi haustið 2008
- Batanum óx verulega ásmegin í fyrra og var með mesta móti í samanburði við önnur lönd

Þróun landsframleiðslunnar frá 1. ársfj. 2007 til 3. ársfj. 2013¹

Þjóðhagsreikningar fyrir 3. ársfj. ársins 2013 og mat Seðlabankans

1. Árstíðarleiddrétt gögn fyrir Ísland koma frá Seðlabanka Íslands.
Heimildir: OECD, Macrobond, Seðlabanki Íslands.

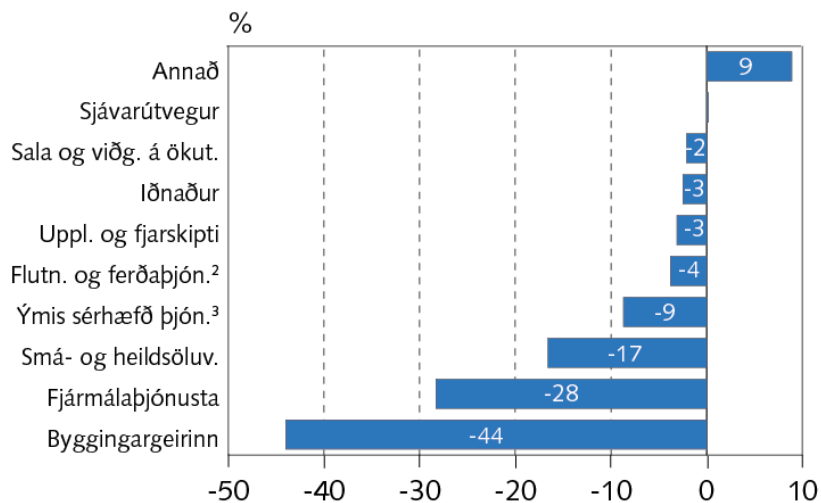
Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Veruleg umskipti í verðmætasköpun ...

- Efnahagsbatinn fyrst og fremst borinn upp af útflutningi og tengdum greinum, auk bata í smásölu (sem endurspeglar að hluta aukinn fjölda ferðamanna)
- Greinar sem drógust mest saman í kjölfar kreppunnar leggja hins vegar enn lítið til batans, það á ekki síst við um fjármálaþjónustuna

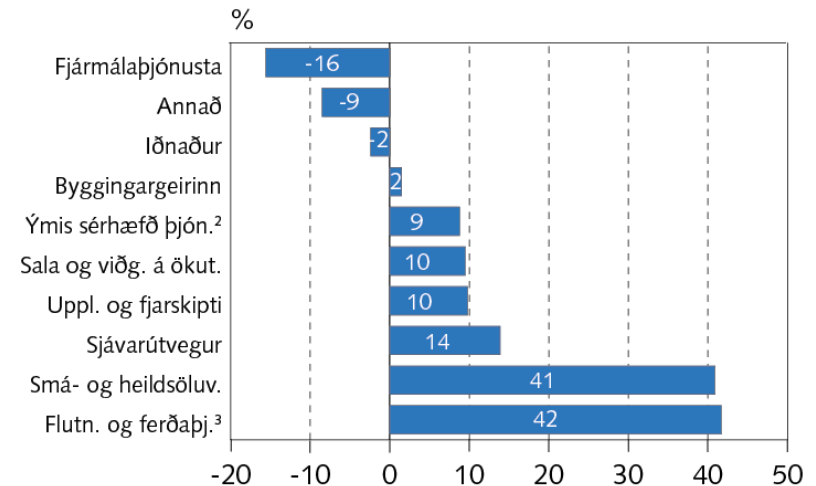
Hlutdeild nokkurra atvinnugreina í efnahagsamdrættinum 2008-2010¹

1. Samkvæmt vergum þáttatekjum (VPT) miðað við framleiðsluuppgjör Hagstofunnar. 2. Til þessa flokks teljast flutningar og geymsla, rekstur gististaða, veitingahúsa og ferðaskrifstofa, auk leigustarfsemi (án fasteigna). 3. Án ferðaskrifstofa og leigustarfsemi á öðru en fasteignum.

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

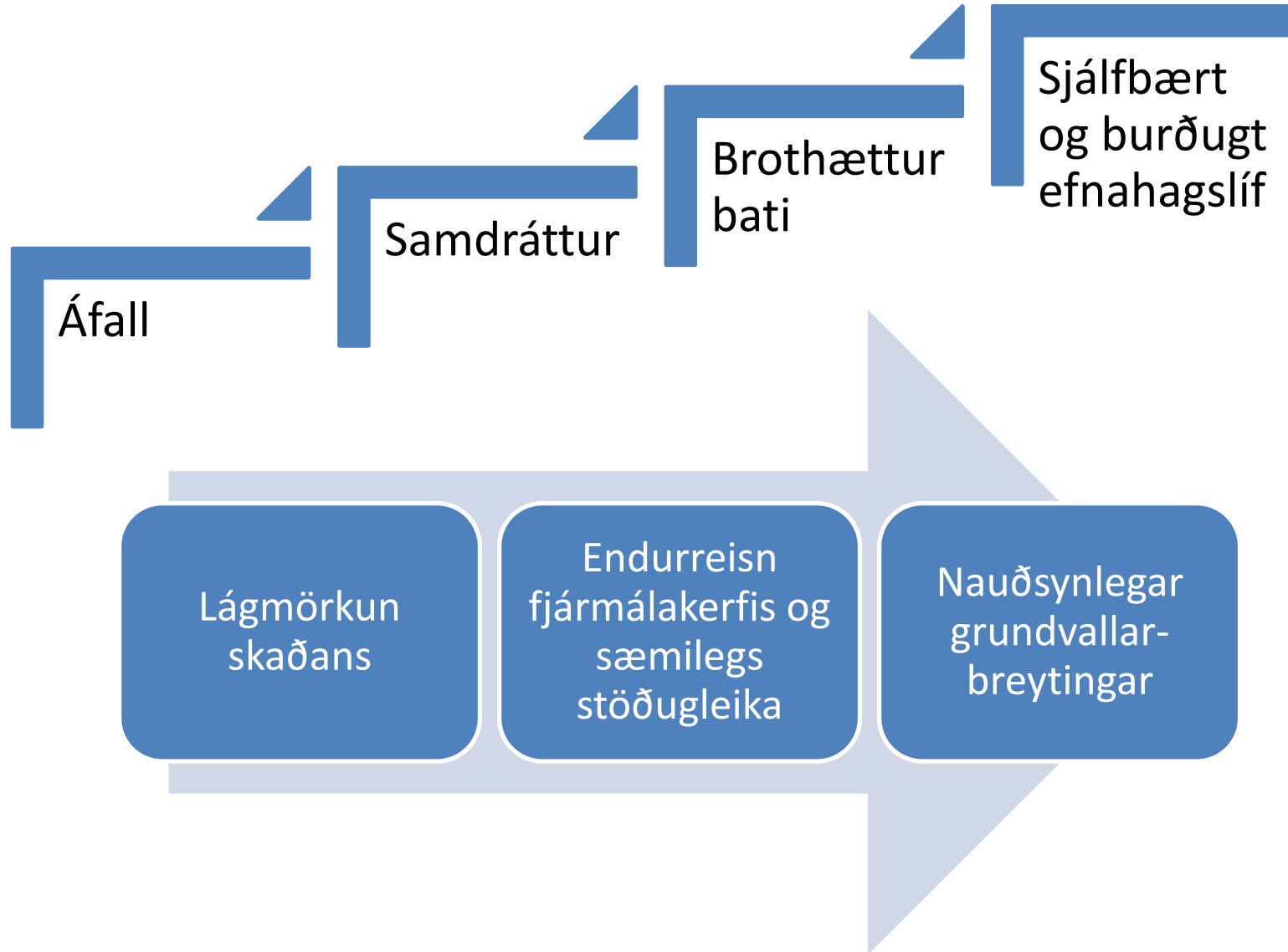
Áætluð hlutdeild nokkurra atvinnugreina í efnahagsbatanum 2010-2012¹

1. Samkvæmt vergum þáttatekjum (VPT) miðað við framleiðsluuppgjör Hagstofunnar þar sem gildi fyrir 2012 er áætlað út frá þróun magnvísitalna. 2. Til þessa flokks teljast flutningar og geymsla, rekstur gististaða, veitingahúsa og ferðaskrifstofa, auk leigustarfsemi (án fasteigna). 3. Án ferðaskrifstofa og leigustarfsemi á öðru en fasteignum.

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Eðlilegt ferli í kjölfar fjármálakreppu

Tvær grundvallarbreytingar í gangi

Raun-
hagkerfið

1. Breytingar á
verðmætasköpun með
tilfærslu starfa og
fjármagns til
útflutningsgreina

Fjármála-
kerfið

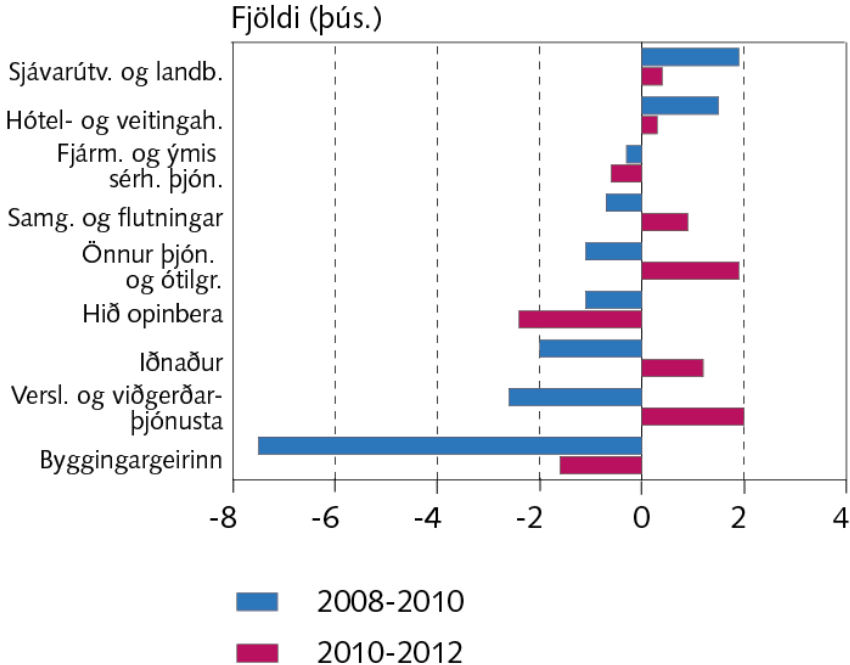
2. Endurskipulagning
eigna og skulda til að
styrkja stöðu innlendra
aðila

Tvær birtingarmyndir breytinganna

- Þúsundir starfa hafa færst frá atvinnugreinum sem þrífust best við sterkt raungengi yfir til útflutningsgreina
- Veruleg lækkun skulda heimila og fyrirtækja, þótt þær séu enn háar í alþjóðlegu tilliti, hefur aukið getu þeirra til að auka við fjárfestingu og neyslu

Breyting í fjölda starfandi¹

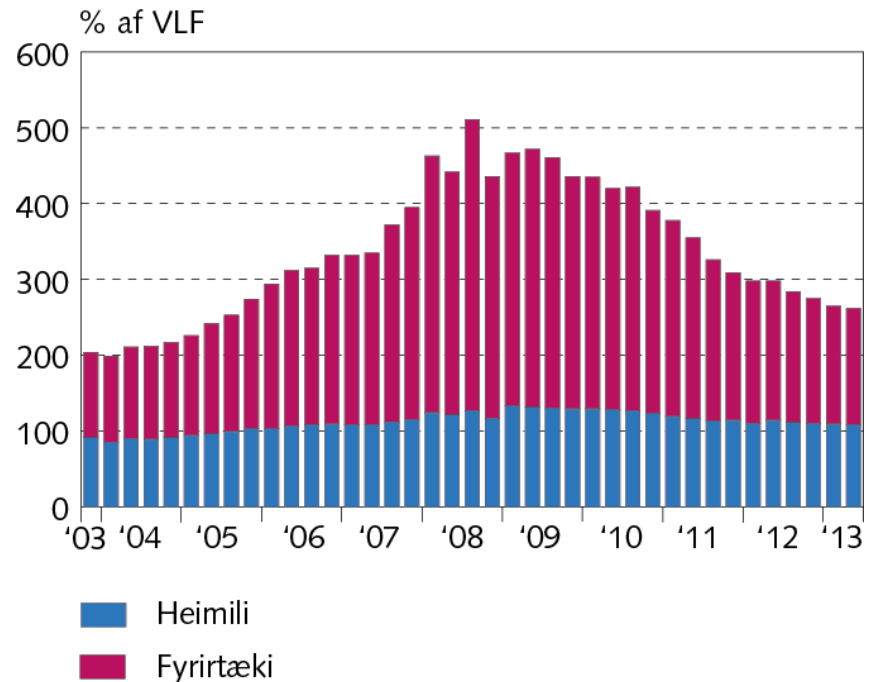

1. Fólk telst vera starfandi (hafa atvinnu) ef það hefur unnið eina klukkustund eða lengur í viðmiðunarvikunni þegar vinnu- markaðsrannsóknin er framkvæmd eða verið fjarverandi frá starfi sem það gegnir að öllu jöfnu.

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Skuldir heimila og fyrirtækja¹

4. ársfj. 2003 - 2. ársfj. 2013

1. Miðað við árstíðarleiðréttar landsframleiðslutölur Seðlabankans.

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Hvert stefnum við?

1. Sjálfbært og burðugt efnahagslíf

- Verðmætasköpun á traustum grunni sem getur staðið undir góðum lífskjörum

2. Þjóðhagslegur stöðugleiki

- Verð- og fjármálastöðugleiki
- Sjálfbær erlend staða og greiðslujöfnuður

Yfirlit erindisins

Batinn

- Eðli efnahagsbatans undanfarin misseri

Horfur

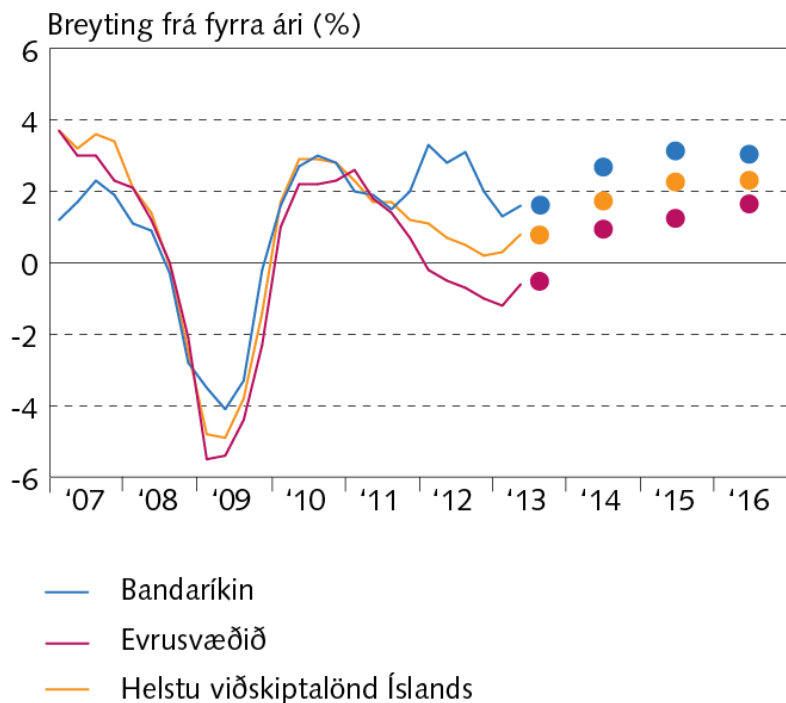
- Horfurnar framundan

Jákvæð þróun útflutnings og horfur góðar

- Hagvöxtur undir 3% í öllum þróuðum ríkjum í fyrra en batnandi horfur frá í ár
- Þjónustuútflutningur hefur aukist um tæp 52% frá 2008 og verið megindrifkraftur efnahagsbatans – útlit fyrir áframhaldandi vöxt á komandi árum
- Vöru- og þjónustujöfnuður við útlönd mun jákvæðari í fyrra en búist var við

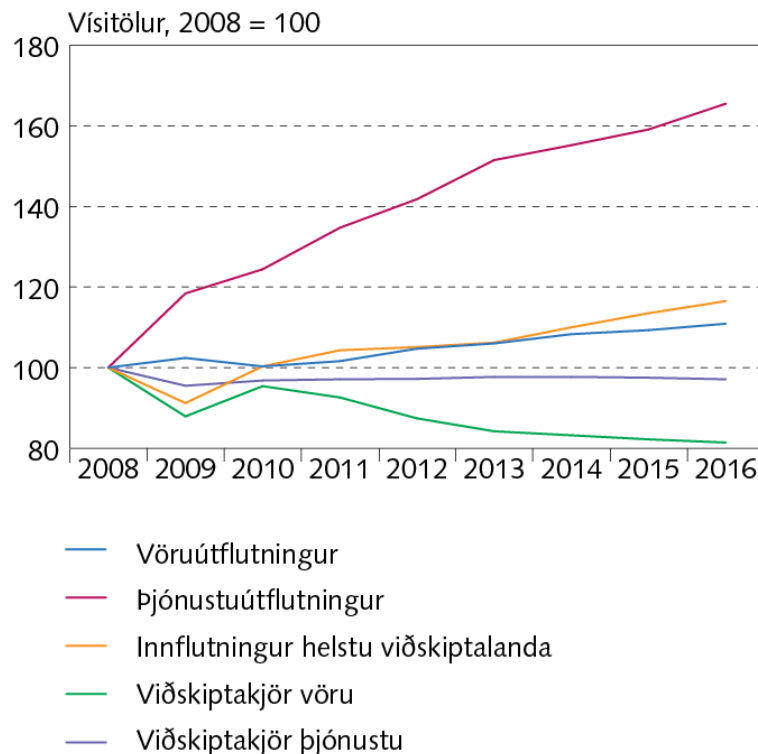
Alþjóðlegur hagvöxtur¹

1. Punktur sýna spár Consensus Forecasts og Global Insight fyrir árin 2013-2016.

Heimildir: Consensus Forecasts, Macrobond, OECD, Seðlabanki Íslands.

Utanríkisviðskipti í kjölfar fjármálakreppunnar¹

1. Grunnspá Seðlabankans 2013-2016.

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

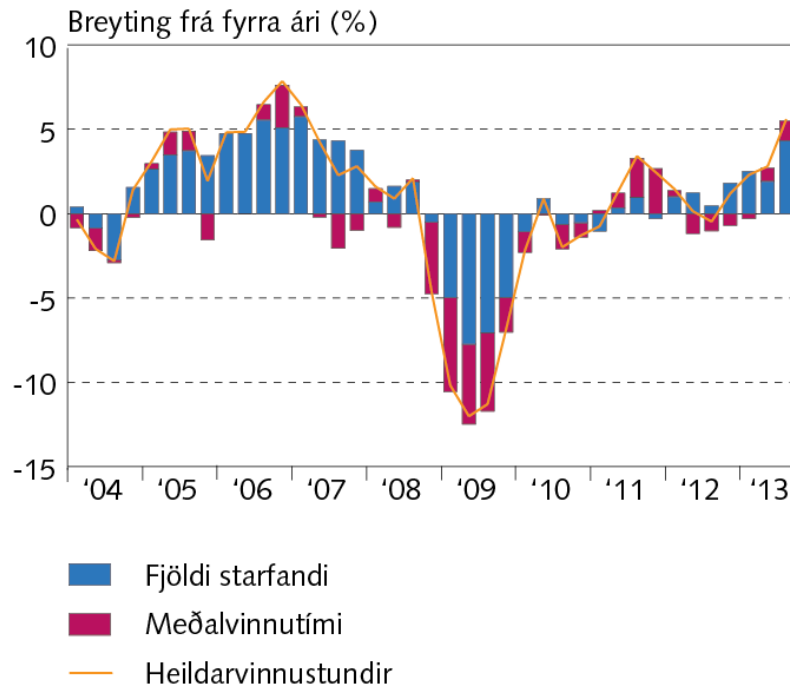
Kröftugur bati á vinnumarkaði

- Batinn á vinnumarkaði hefur reynst mun kröftugri að undanfögnu en búist var við og vænta má áframhaldandi fjölgun starfa og minnkandi atvinnuleysis ef vel tekst til við hagstjórnina
- Spáð er hóflegum vexti einkaneyslu á komandi árum í takt við vaxandi kaupmátt ráðstöfunartekna og bætta stöðu heimila – mikilvægt að efla sparnað

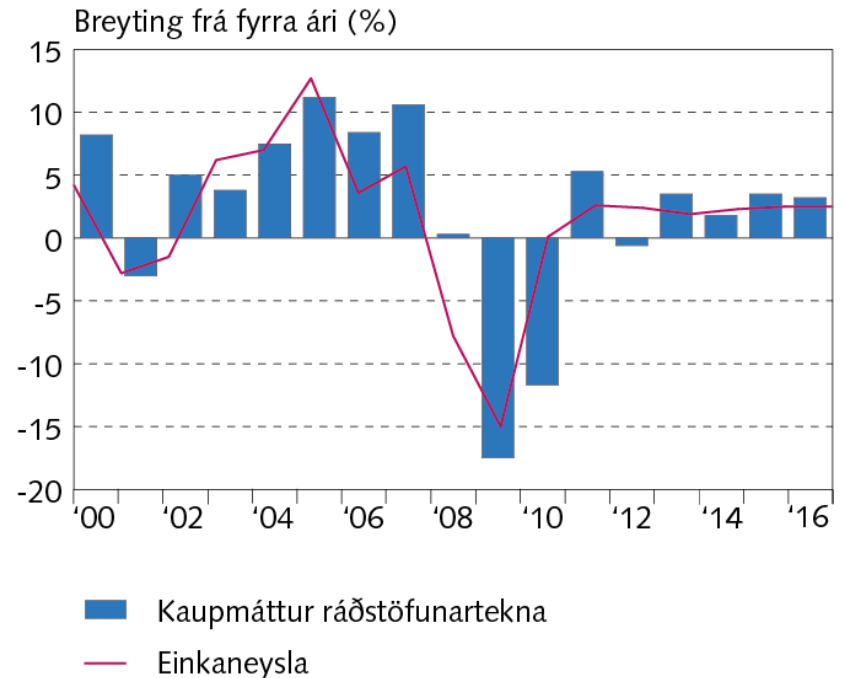
Breytingar á atvinnu og vinnutíma

1. ársfj. 2004 - 3. ársfj. 2013

Heimild: Hagstofa Íslands.

Einkaneysla og kaupmáttur ráðstöfunartekna 2000-2016¹

1. Grunnspá Seðlabankans 2013-2016.

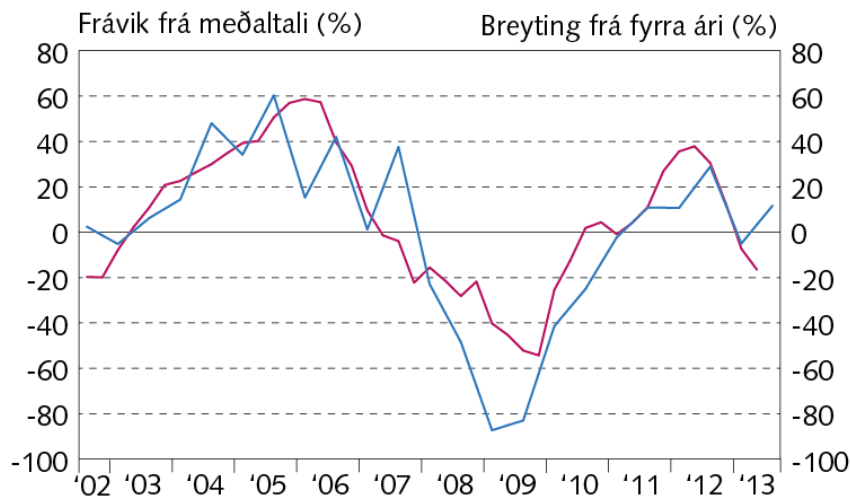
Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Hægfara bati fjárfestingar

- Fjárfestingarumsvif hafa verið með minnsta móti og búist er við hægfara bata á komandi árum – líklegt að umsvifin verði mest í greinum tengdum útflutningi
- Vísbendingar um aukinn fjárfestingarvilja og -getu fyrirtækja en óvissa um ýmsar stórframkvæmdir

Atvinnuvegafjárfesting og vísitala fyrirhugaðrar fjárfestingar¹

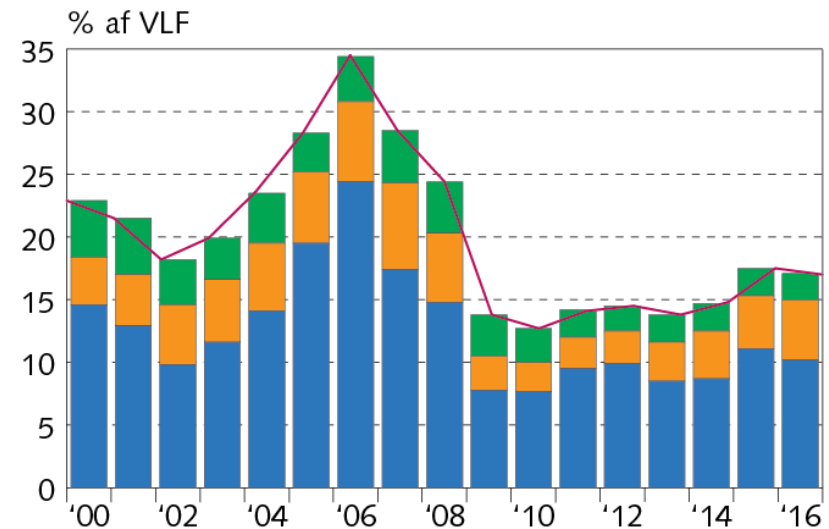

- Vísitala fyrirhugaðrar fjárfestingar (v. ás)
- Atvinnuvegafjárfesting (h. ás)

1. Blá ferillinn sýnir heildarvísitölu breytinga fjárfestingar fyrirtækja á milli ára skv. könnun Capacent Gallup meðal 400 stærstu fyrirtækja landsins og rauði ferillinn sýnir fjögurra ársfjórðunga hlaupandi meðaltal ársbreytingar atvinnuvegafjárfestingar. Tölur fyrir fjárfestingu ná einungis fram til 2. ársfjórðungs 2013.

Heimildir: Capacent Gallup, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Fjárfesting sem hlutfall af VLF 2000-2016¹

- Atvinnuvegafjárfesting
- Íbúðafjárfesting
- Fjárfesting hins opinbera
- Heildarfjárfesting

1. Grunnspá Seðlabankans 2013-2016.

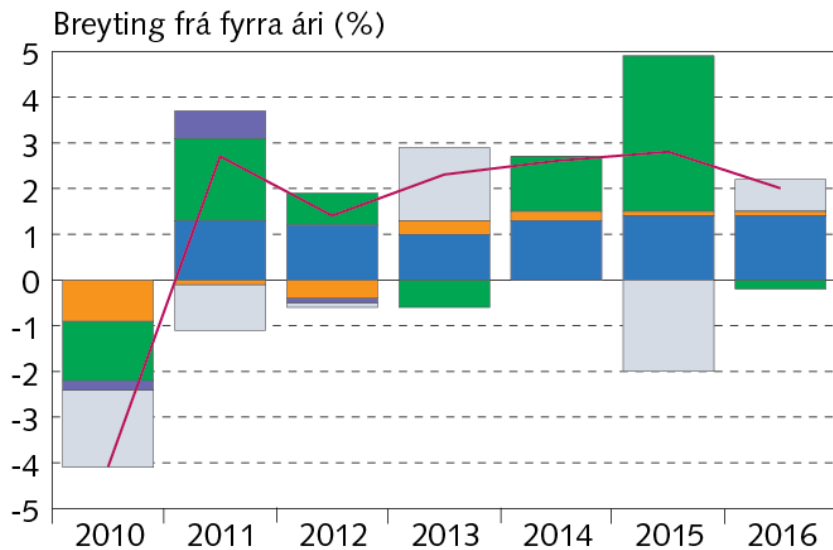
Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Tilefni til aukinnar en varfærinnar bjartsýni

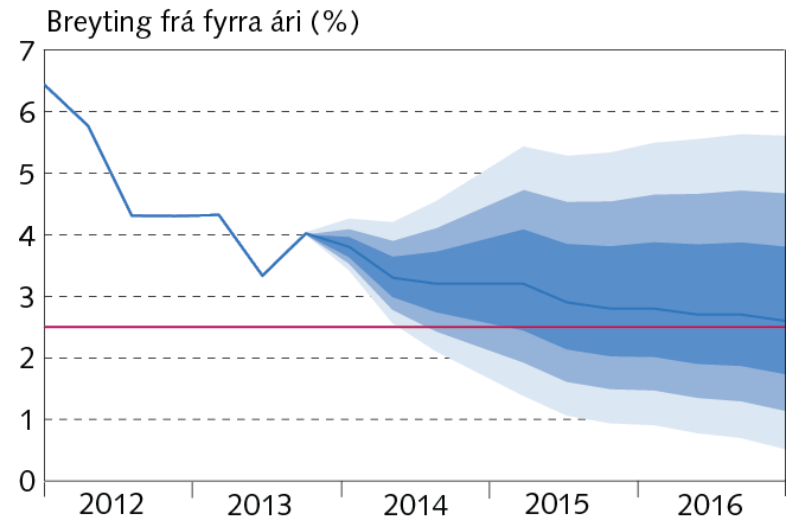
- Búist við að hagvöxtur verði að meðaltali um 2½% á næstu árum
- Tilefni til aukinnar en varfærinnar bjartsýni í ljósi hagstæðari þróunar í viðskiptum okkar við útlönd en vænst var, vísbendinga um ábyrgari launþróun á vinnumarkaði og aukinn hagvöxt
- Verkefnið er að hlúa að áframhaldandi sjálfbærum bata en tryggja um leið stöðugleika

Hagvöxtur og framlag undirliða 2010-2016¹

- Einkaneysla
- Samneysla
- Fjármunamyndun
- Birgðabreytingar
- Utanríkisviðskipti
- Landsframleiðsla

Verðbólguþá og óvissumat

- PM 2013/4
- Verðbólguþá
- 50% líkindabil
- 75% líkindabil
- 90% líkindabil

1. Grunnspá Seðlabankans 2013-2016.

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.